

Nevyriausybės organizacijos „Minam100“ surengta atvira visuomenei pilietinio pasipriešinimo paskaita sulaukė anšlago - jos gyvai ir internetu klausė per 6 tūkst. šalies gyventojų. Tarp jų - ir žinomi pilietiškai nusiteikę asmenys - nuomonės lyderės Beata Nicholson bei Jurgita Jurkutė, krepšinio treneris Jonas Kazlauskas ir kiti. Paskaitos dalyviams atsargos majoras Albertas Daugirdas papasakojo apie pilietinio pasipriešinimo svarbą ir kokių veiksmų gyventojai gali imtis taikos metu, kad atgrasytų galimą agresorių.

„Keliasdešimt kartų didesnis dalyvių skaičius nei planavome atspindi, kad mūsų šalies gyventojai yra ne tik patriotiškai nusiteikę, bet ir pasirengę imtis realių veiksmų Lietuvos laisvei ginti. Tuo pačiu, akivaizdu, kad gyventojai trokšta gauti kuo daugiau žinių, ką gali padaryti, kad sustiprintų šalį ir atgrasytų priešą net nuo minčių pulti Lietuvą“, - sako mokymų iniciatorė, šaulė, visuomenininkė, „Minam 100“ įkūrėja Vita Vitkutė-Degutienė.

Atsargos majoro teigimu, pilietinis pasipriešinimas svarbus tiek taikos metu, tiek kilus perversmo grėsmei, tiek ir prieš invazijos ar okupacijos atvejus.

„Net ir taikos metu mes tiesiog privalome pakankamai dažnai naudoti nesmurtinį pilietinį pasipriešinimą. Yra daugybė situacijų, kada jis - labai svarbus: turėjome Prezidento, Seimo rinkimus, artėja savivaldybių rinkimai. Matome kylančią penktąją koloną, prorusiškus kandidatus, tad piliečiai tiesiog privalo išreikšti savo poziciją, kad mūsų neištiktų Sakartvelo scenarijus“, - sako atsargos majoras.

Pasak jo, visuomenė turi stiprią spaudžiamąją galią politikams ir turėtų tą aktyviau išnaudoti. „Štai turime rusišką prekybos tinklą „Mere“, kurio veiklos politikai niekaip neužkardo. Jeigu visuomenė stipriau išreikštų savo valią, tai verstų politikus veikti. Lygiai taip pat matome ir silpninamą švietimo sistemą, policiją - o šios sritys yra kritinės svarbos valstybės saugumui, ateičiai. Tad piliečiai turėtų politikus priversti spręsti šias problemas“, - sako A. Daugirdas.

Reikia asmeninės drąsos, kantrybės ir masiškumo

Kaip teigia atsargos majoras, tam, kad pilietinis pasipriešinimas būtų efektyvus, reikia trijų sąlygų - asmeninės drąsos, kantrybės ir masiškumo.

„Asmeninė drąsa reikalaus ir daug resursų - laiko, pajamų, patirsite įtampos, susidūrimų su skirtingas nuomones turinčiais piliečiais, teisėsaugos institucijomis, politikais. Tad reikės pasiaukojimo ir kantrybės - gali tekti ilgokai taikyti nesmurtinio pasipriešinimo taktikas, kad pasiektume rezultatus. Tačiau ryžtas ir kantrybė gali užkurti visuomenę. Galima prisiminti

visuomenininką Petrą Cidziką, kuris 1988 m. pradėjo bado akciją reikalaudamas paleisti politinius kalinius iš Sibiro. Atkakliai aukodamasis jis sulaukė daug rėmėjų, visuomenės palaikymo, žmonės įsidrąsino jungtis į įvairias pasipriešinimo akcijas“, – pasakoja A. Daugirdas.

Pasak jo, pilietiniam pasipriešinimui svarbūs ir lyderiai, kurie sutelkia visuomenę aplink save.

„Pažiūrėkime į visuomenininko Andriaus Tapino daromas pilietines akcijas, „Radarom“, kuri suvienijo keletą lyderių, apjungė pajėgumus ir visa tai kartu davė stiprų rezultatą“, – teigia atsargos majoras.

Kaip nesmurtinio pasipriešinimo pavyzdį jis pateikia ir po pastarųjų Seimo rinkimų susirinkusius protestuotojus, kurie išreiškė nepasitenkinimą dėl sprendimo į valdančiąją koaliciją įtraukti Remigijaus Žemaitaičio vedamą „Nemuno aušros“ partiją.

„Ši visuomenės dalis atėjo parodyti, kad nepitaria antisemitizmui, politikų „vertybėms“. Tiesa, nors piliečiai susiaktyvavo, šiai iniciatyvai pritrūko kantrybės ir atkaklumo, kad būtų pasiektas norimas rezultatas“, – svarstė A. Daugirdas.

Piliečiai turi spausti politikus

Paklaustas, ką turėtų daryti piliečiai šiandien, siekdami, kad valdžia labiau rūpintųsi šalies saugumu, atsargos majoras sako, kad kiekvienas pilietis, o dar geriau – susivienijusios bendruomenės, turėtų kelti nepatogius klausimus sprendimų priėmėjams, politikams – tiek esantiems valdančiojoje, tiek ir opozicinėje partijoje.

„Piliečiai turi klausti politikų – ką Jūs konkrečiai darote dėl valstybės stiprumo? Rašyti laiškus su reikalavimais: išrinkome, tai pradėkite dirbti. Klausti, kodėl priedangos ir slėptuvės neįrengiamos? Trūksta pinigų? Tai kodėl perkate antklodes, saldinius Seime, kodėl neieškote išlaidų mažinimo galimybių, neperžiūrite investicijų? Politikai mėgsta gintis, kad investuojama daug dėl gyventojų gerovės, tačiau apie kokią gerovę mes kalbame pašonėje vykstančio karo metu? Jeigu karas atkeliaus pas mus, ne tik ta gerovė, bet ir visa laisva valstybė grius“, – ragina A. Daugirdas.

Pasak jo, svarbus yra ir visuomenininkų, lyderių vaidmuo, kurie padėtų klausimus įsukti, užkurti visuomenę. „Lietuvoje šiandien matome daug sėkmingų momentinių iniciatyvų, tačiau trūksta strateginio mąstymo, nuoseklaus darbo stiprinant pilietinį pasipriešinimą. Gegužės 14 d. minime pilietinio pasipriešinimo dieną, tačiau šios dienos dar pakankamai

neišnaudojame įveiklinti visuomenę“, – sako A. Daugirdas.

Tiesa, jis tiki, kad net ir pavienės iniciatyvos, pilietiškumo paskaitos ilgalaikėje perspektyvoje leidžia auginti žmonių, kurie supranta pilietinio pasipriešinimo svarbą ir yra pasiruošę veikti, būrį.

Karinių organizacijų ir NVO sektoriaus svarba atgrasymui

A.Daugirdo manymu, norint didinti priešo atgrasymą, šiandien turėtume imtis ne vienos priemonės.

„Turime visais būdais demonstruoti priešui mūsų pasiryžimą gintis – tiek nesmurtinėmis, tiek ir smurtinėmis priemonėmis. Tam yra kelios kryptys: kiekvienas mūsų turime savo atžalas ugdyti, kad privalu eiti tarnauti į Lietuvos kariuomenę. Taip pat yra Šaulių sąjunga, prie kurios gali prisijungti kiekvienas, net ir turintis tam tikrų sveikatos problemų. Kodėl tai svarbu? Karinių organizacijų augimas yra stiprus ženklas priešui, kad čia nėra abejingų, čia bus ir kas priešinas, ir kas padės kariams, duos jiems maisto, ruoš priemonės, rūpinsis karių šeimomis ir t.t. Yra daugybė pozicijų, toje pačioje Šaulių sąjungoje, kur yra daug svarbių nemilitaristinių funkcijų, kuriose galite būti naudingi“, – aiškina atsargos majoras.

Anot jo, iškeltas Šaulių sąjungos tikslas turėti 50 tūkst. narių būtų stiprus ženklas priešui. Lygiai taip pat ir jeigu Lietuvos kariuomenė kalbės, kad neatsigina norinčių tarnauti Krašto apsaugos savanorių pajėgose ir kad reikia greičiau kelti nustatytus ribinius karių skaičius, nes jie neleidžia visų norinčiųjų priimti. Tai verstų agresorių dar ir dar kartą pergaltoti galimas pasekmes, nuostolius.

„Ne tik karinės organizacijos, bet ir stiprėjantis nevyriausybinių sektorių – Raudonojo kryžiaus, maltiečių organizacijų savanorių skaičiaus augimas – irgi yra atbaidantis faktorius agresoriui. – pasakoja A. Daugirdas. – Galiausiai, kiekvieno individualus ir šeimos pasirengimas, pasirūpinimas maisto bei kitomis būtinosiomis atsargomis 3 dienų laikotarpiui didina visuomenės atsparumą ir gebėjimą priešintis, nuima tam tikrą krūvį nuo valstybės karo atveju. Suomų, šveicarų patirtys rodo, kad toks visuomenės pasirengimas praverčia ir taikos metu esant kitoms nelaimėms, pavyzdžiui, užklupus gamtos stichijai“.

Visą pilietinio pasipriešinimo mokymų medžiagą galima peržiūrėti čia: <https://www.youtube.com/watch?v=2KsGe2Sw6wM&t=5804s>

Gegužės 6 dieną „Minam 100“ ketina surengti dar vieną pilietinio pasipriešinimo paskaitą su buvusiu Kanados karinės žvalgybos karininku, karo konsultantu Kostu Rimša: [„Dviratis kare.“](#)

Atsargos majoras įvardino, kokią pilietinį pasipriešinimą gyventojai turėtų vykdyti net ir taikos metu

[Susitikimas su žvalgybos karininku Kostu Rimša](#).

